

I. Josef Cimpe
přeje padoměnu učíků
z. Soběkoni mnoho
zábrav z pochádkového
sáku.

Bělá u Bezd. 18. II. 1942

Josef Cumpe

ŽERTEM DOOPRAVDY

ŠACHOVÉ UMĚNÍ

ÚVOD EM

Humor je zjev abstraktní, nevyzpytatelný a podivuhodný. Naplňuje snad celý vesmír a čeká, až projde hranolem lidského ducha, aby se zjevil jako třpytné vidmo. V koloběhu hvězd hledal humor už náš Neruda; je v Písmě a životech svatých; je v hudbě a umění vůbec; je dojista v každém vědním oboru a nejsem, bohužel, matematikem, abych vám mohl říci, mnoho-li je humoru v integrálním počtu nebo vektorové analyse. Ale je tam jistě. Kdož ví, není-li humor součástí pralátky, z níž Bůh stvořil svět. Je prostě vždy a všude tam, kde vládne Duch.

Bylo by proto nepochopitelné, kdyby i do našeho odměřeného a

vypočítavého světa šachového nepronikl někdy paprsek humoru. Nemám tu na mysli snad nějaké bujně šachové glosy a komentáře, kde vtip spočívá ve slovech, nýbrž případy, kdy humor vytryskne přímo z postavení figur, jakoby z podstaty hry samé, nebo z humorného či žertovného přizpůsobení, pozměnění normálních zásad hry. Šachový humor, žert, vtip, excentričnost, komika — hledejte rozdíly mezi těmito pojmy! Naprosto se nerozpakuji pokládati pomocné maty, cylindrické úlohy, retraktory atd. za skladby humorného šachu, aniž bych se tím dotýkal jejich hodnot.

U nás je to především činorodý Josef Cumpe, který se již dlouho zabývá tvorbou skladeb tohoto druhu, ne snad cílevědomě, ale přece jen v hojně míře. A přece bychom ho neradi označili za šachového humoristu; na to je jeho životní práce

na poli českého problému příliš vážná a významná. Nicméně musíme se ptáti, co ho mělo k tomu, aby čas od času opustil vážnou úlohářskou práci a vznesl se na křídlech fantazie do pohádkové šachové říše. Je jistو, že takového osvěžení potřebuje každý intensivně pracující duch právě tak, jako hru potřebuje pracující tělo. O filosofii hry, to jest úniku z každodenního světa do světa představ, byly ostatně napsány už celé knihy. Tento únik ducha od běžné práce nemusí ovšem znamenati, že by bylo nutno zabočiti na pole diametrálně odlišné. Abych uvedl příklad z jiného odvětví: Mnozí slavní hudební dirigenti po řadě absolvovaných symfonických koncertů si často vyžádali řízení některé klasické operety. Říkalo se tomu „vykoupati si ucho.“

Dovést složit dobrou humornou skladbu není dáno každému; je k

tomu zapotřebí daru vrozené vynálezavosti a řízného vtipu, a ten má Cumpe v plné míře. Avšak mýlil by se ten, kdo by se domníval, že tyto skladby je možno takto nadanému autoru hravě „sypati z rukávu.“ Práce, které spatříte, byly jistě z větší části pracné a jen v řídkých případech dílem šťastného okamžiku.

Snad po těchto několika málo úvodních slovech bude lépe porozuměno názvu, který má tato knížka.

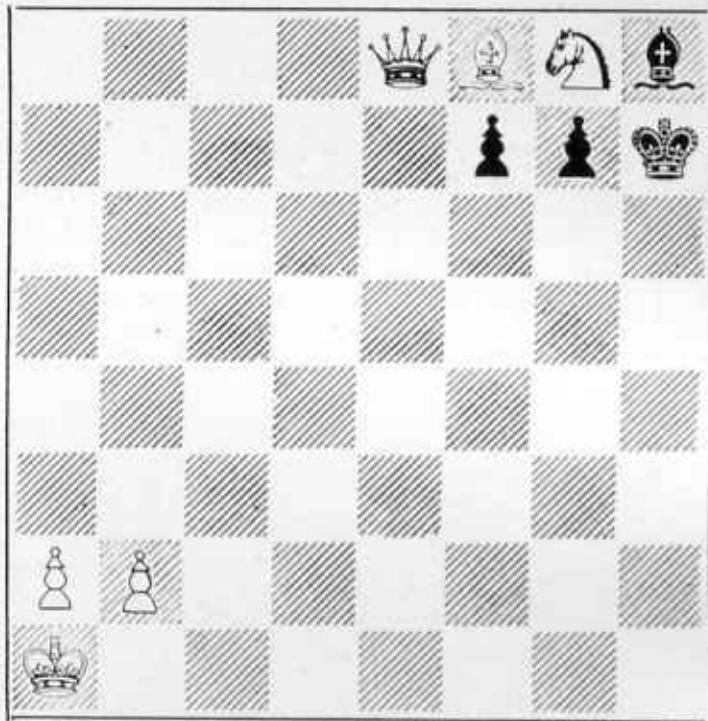
M. S.

J. CUMPE

ŽERTEM DOOPRAVDY

1.

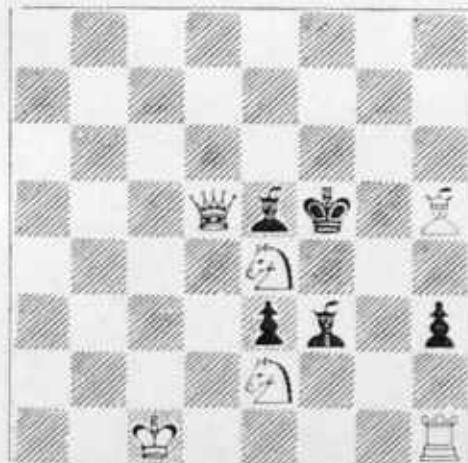
Dělnické listy, 1913.

Samomat 2. tahem.

2.

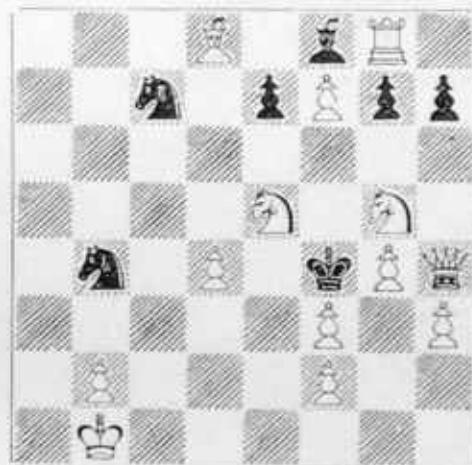
Magyar Sakkvilág, 1913.

Bílý vezme tah zpět a vynutí samomat 1. tahem.

3.

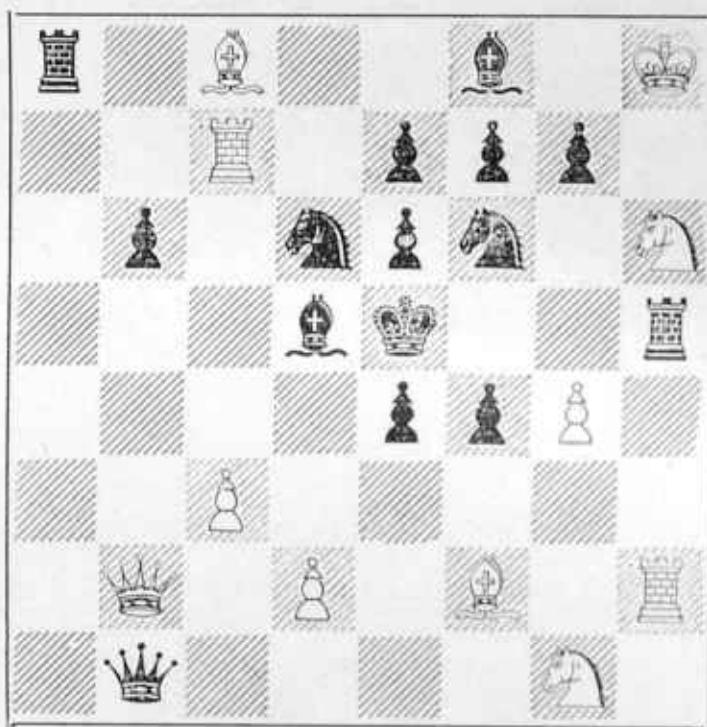
Bohemia, 1913.

Mat 1. tahem.

4.

Bohemia, 1913.

Samomat 1. tahem.

5.

Národní politika, 1914.

Mat 1. tahem.

6.

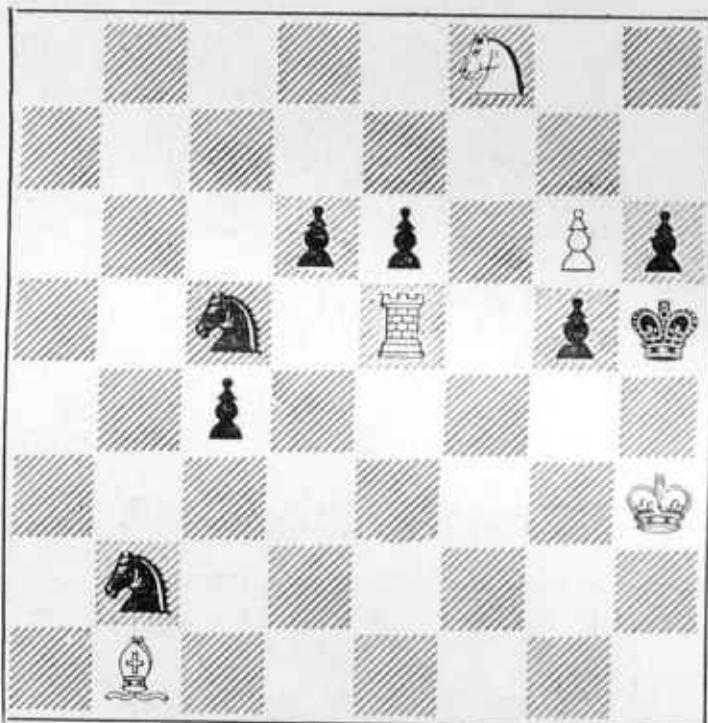
Národní politika, 1915.

- I. Bílý a černý kámen vymění si místa, aby bílý matil 1. tahem.
- II. V pozici po vyměně provésti další vyměnu, aby bílý vynutil samomat 1. tahem.

7.

Deut. Schachzeitung, 1915.

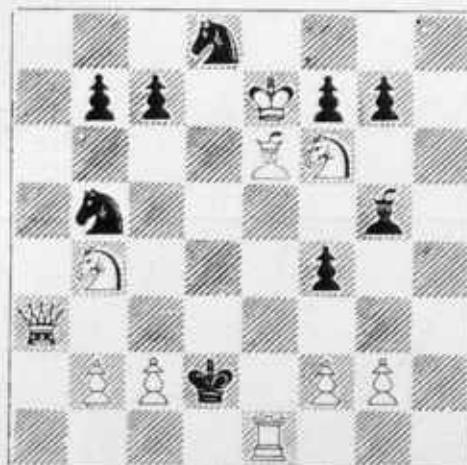

Po odstranění vždy jednoho kamene z původní posice bílý matí

- a) 3. tahem, b) 2. tahem,
- c) 1. tahem, d) půl tahem.

8.

Deut. Schachzeitung, 1915.

Mat 1. tahem.

9.

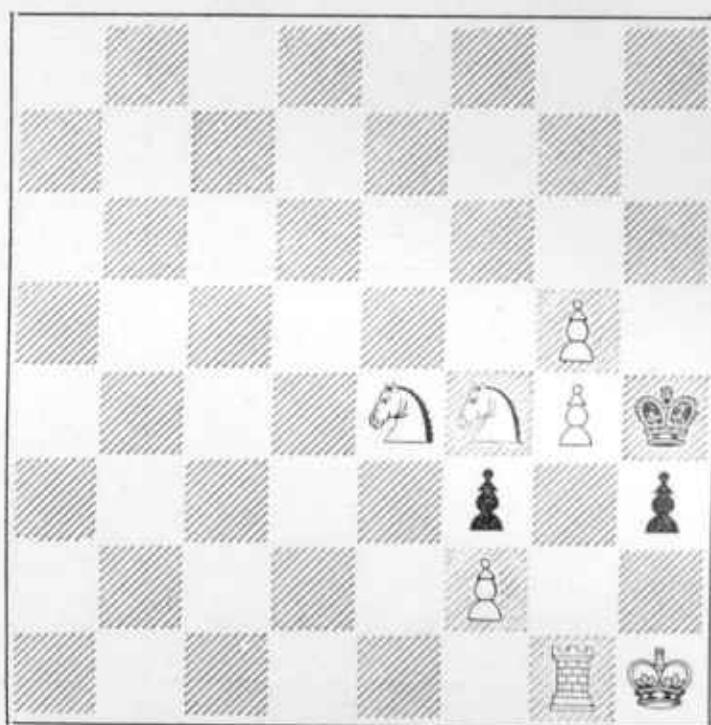
Časopis čes. šachistů, 1916.

Černý i bílý vrátí své poslední
tahy, načež bílý matí pěšcem
v 1. tahu.

10.

Magyar Sakkvilág, 1918.

Samomat 2. tahem.

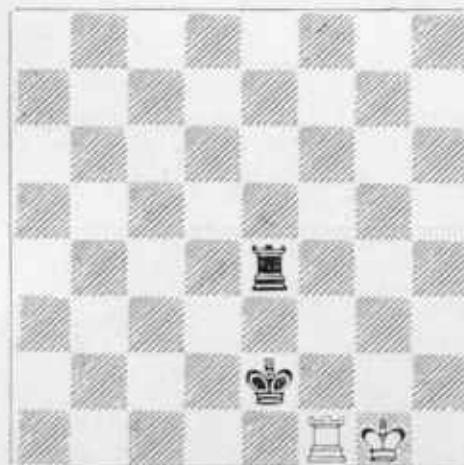
— h2

Qg6 - Kh3

Rg2 - Rxg2+

11.

Arbeiterschachzeitung, 1921.

Černý i bílý vrátí tah zpět, načež
bílý matí 1. tahem.

12.

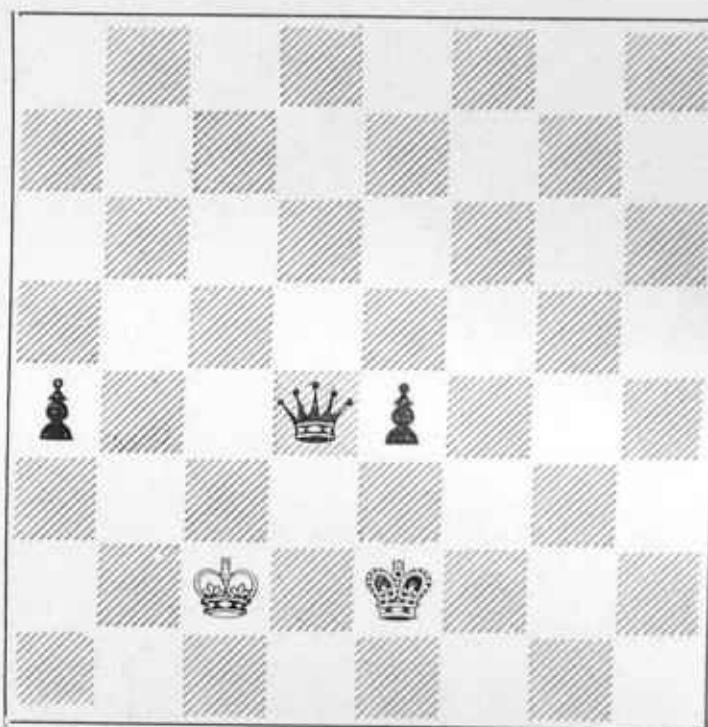
Česk. rep., 1923.

I. Po odstranění 1 kamene bílý
s pomocí černého matí 3. tahem.
II. Totéž s bílým Kh5 a Jh1.

13.

Natal Mercury, 1925.

Černý vezme tah zpět a matí
1. tahem.

14.

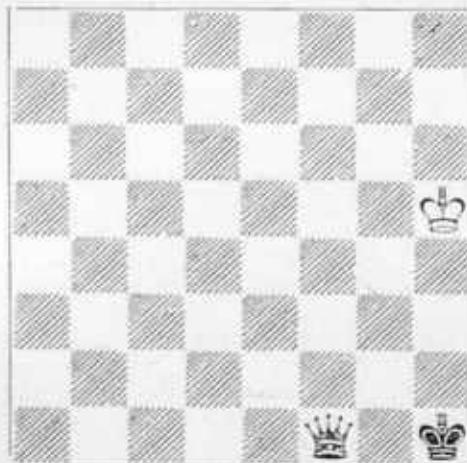
Natal Mercury, 1924.

Mat 1. tahem.

15.

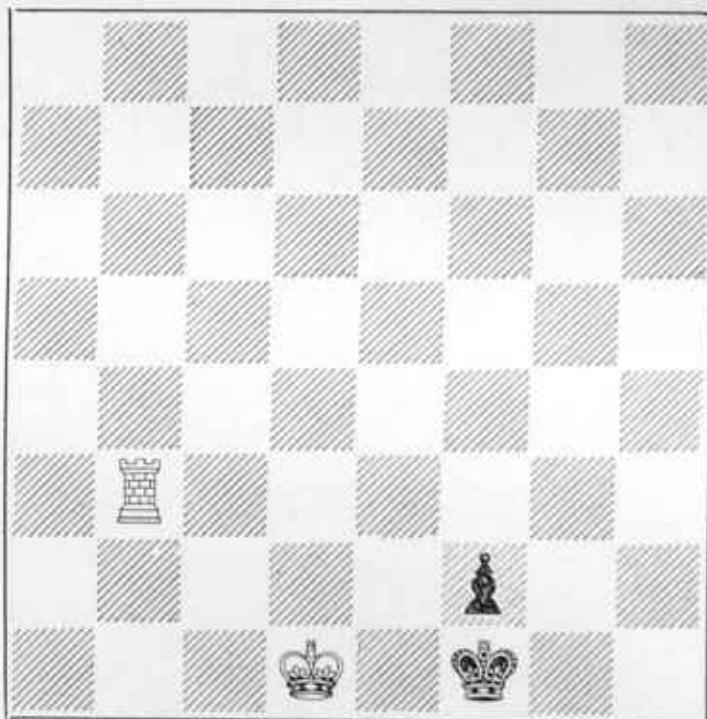
Eskilstuna Kuriren, 1924.

- I. Černý vezme tah zpět a pomůže, aby bílý dal mat 1. tahem.
- II. Totéž s černým Ph2.
- III. Totéž s bílým Ph2 a Kh4.

16.

Chess Amateur, 1926.

Bílý vezme tah zpět a provede
jiný, aby černý mohl jej zpatit
1. tahem.

17.

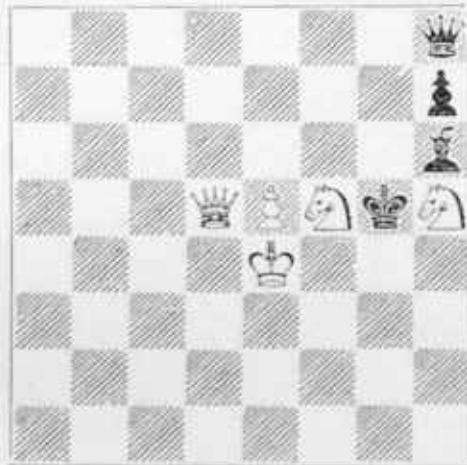
Natal Mercury, 1926.

Bílý vezme tah zpět a matí 2. tahem.

18.

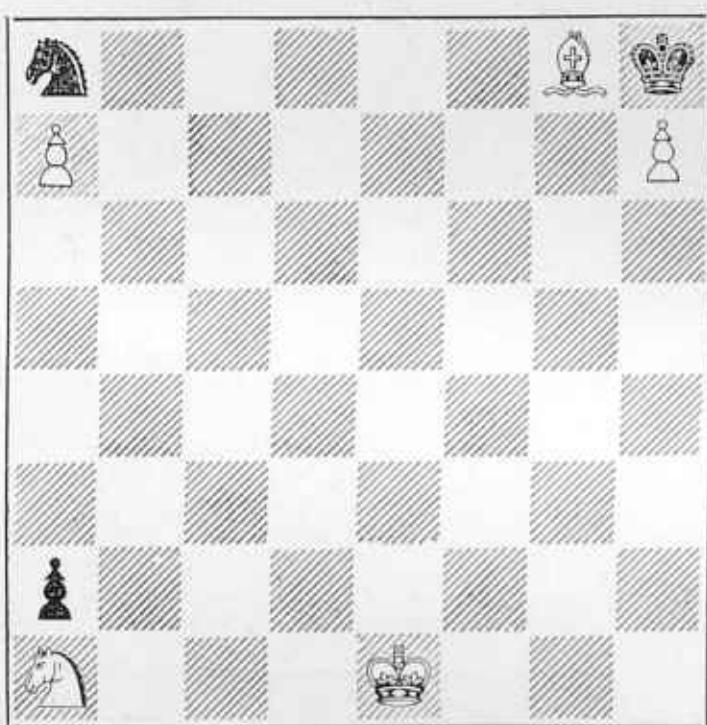
Chess Amateur, 1926.

Dva bílé kameny si vymění místa; totéž černé; bílý dá mat 1. tahem.

19.

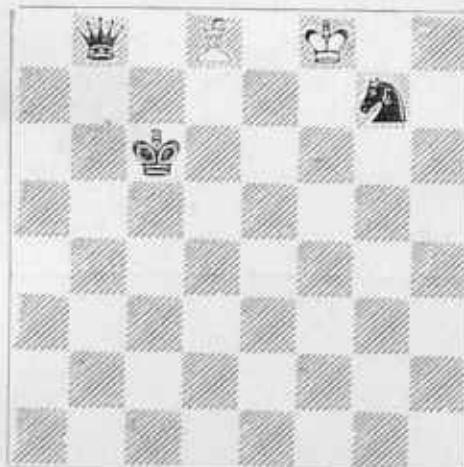
Aftonbladet, 1923.

Černý musí činiti tahy podle bílého;
bílý patí 5. tahem.

20.

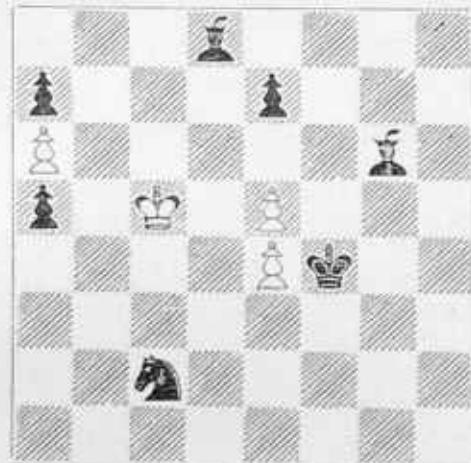
Jas, 1927.

Černý i bílý vrátí tah zpět, načež
bílý matí 1. tahem.

21.

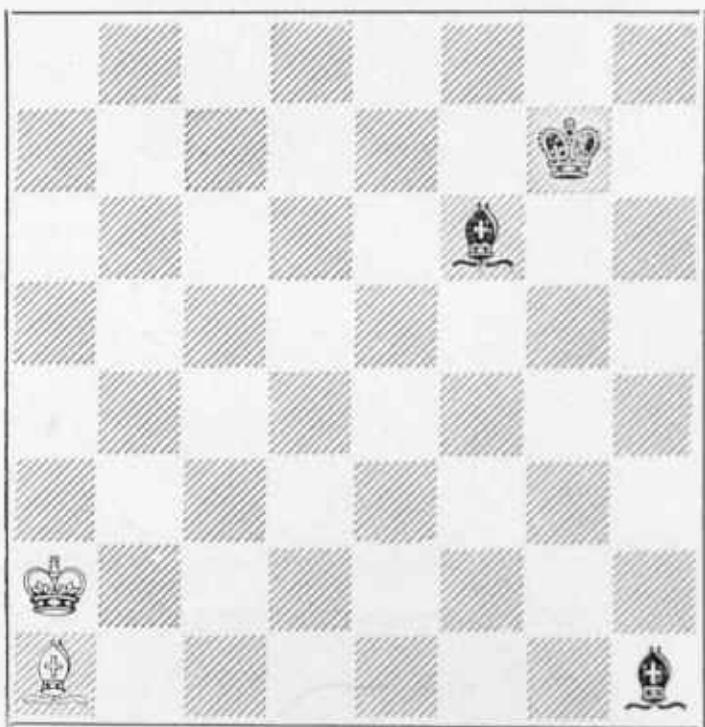
Ostrauer Morgenzeitung, 1928.

Samomat 3. tahem;
černý musí šachovati.

22.

Natal Mercury, 1929.

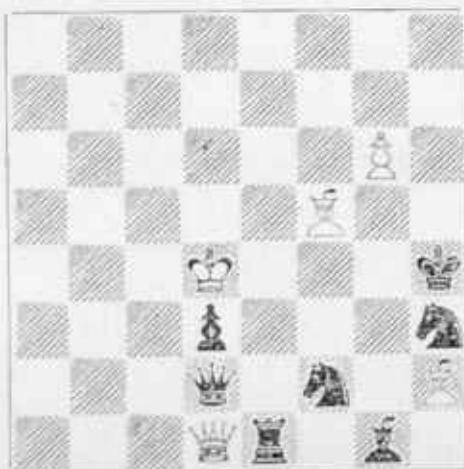

Samomat 6. tahem;
černý musí šachovati.

Ka3 - b4, c5, d6, e7, e8

23.

Eskilstuna Kuriren, 1929.

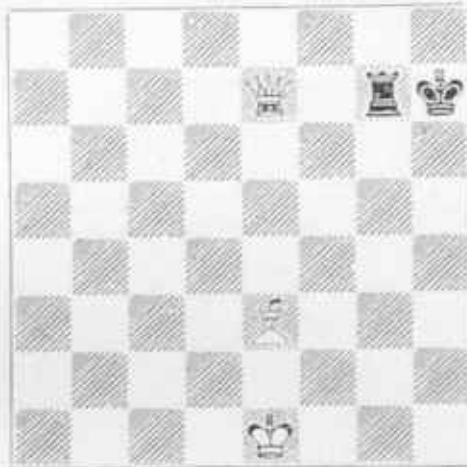

Sf5 na #
Shg3 #

Přemístiti 1 kámen tak, aby bílý
mohl dáti mat 1. tahem.

24.

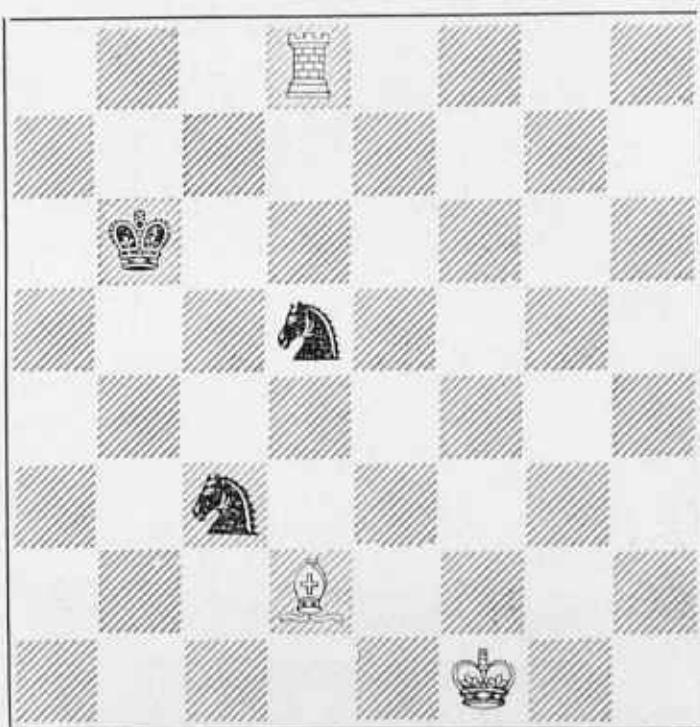
Ostrauer Morgenzeitung, 1929.

Bílý patí 4. tahem; černý musí
vázati své kameny.

25.

Ostrauer Morgenzeitung, 1930.

Pomocný mat 3. tahem; zač. černý.

- Ka5

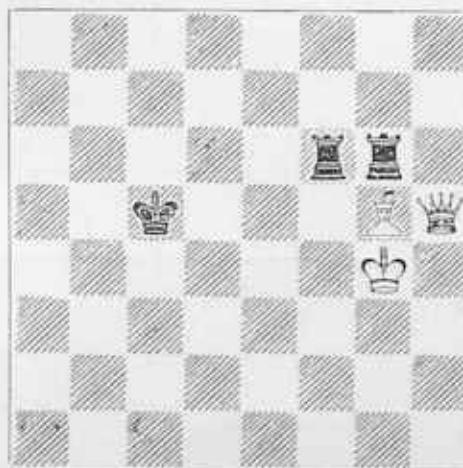
Se1 - g66

Vd2 - g65

Va2#

26.

Chess Amateur. 1930.

Pomocný mat 3. tahem; zač. černý.

27.

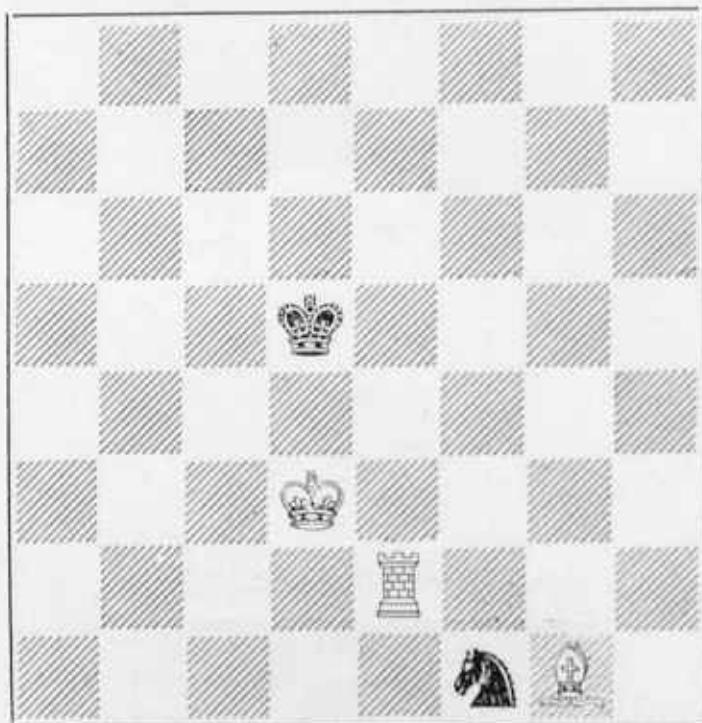
Fairy Chess, 1932.

Cylindrický pomocný mat 2. tahem;
začíná černý.

28.

Teplitz-Schönauer Anzeiger, 1933.

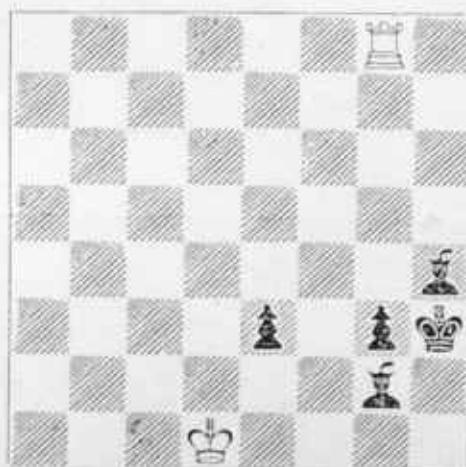

Pomocný mat 3. tahem; zač. černý.

y_e3
Qf2 - Ke5
Qf6 - Jd5
Sd4

29.

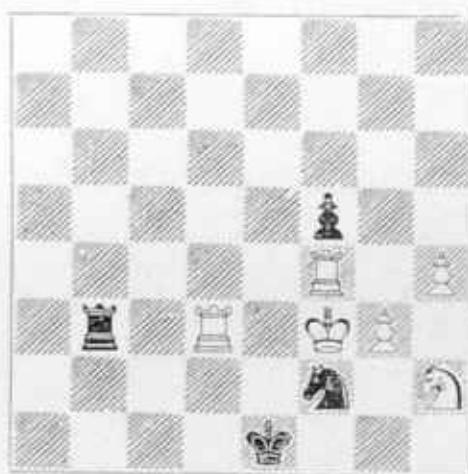
Eskilstuna Kuriren, 1933.

Samomat 3. tahem; černý musí
šachovati.

30.

Národní listy, 1933.

Samomat 2. tahem; černý musí bráti.

Kg2 - V Ld3

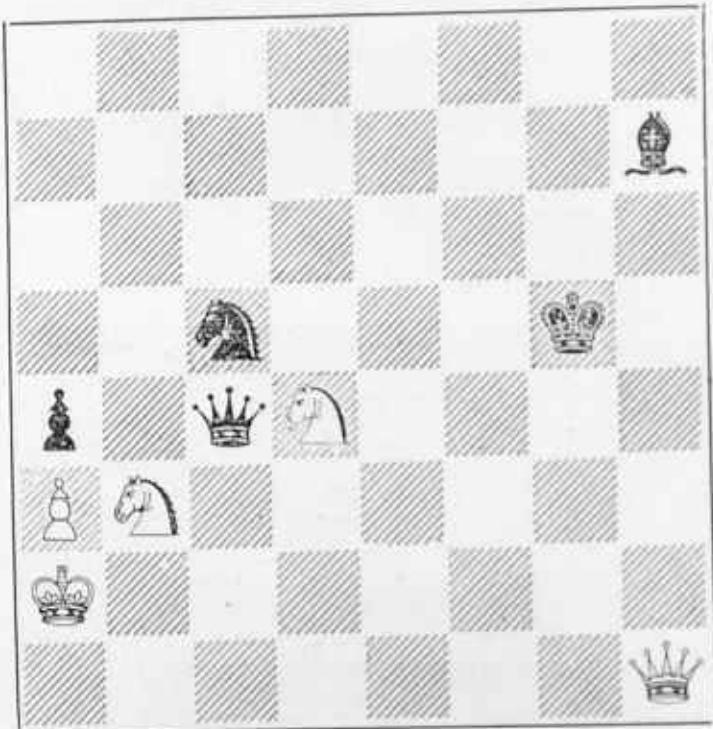
Kg1 - V Lg3 #

- y Ld3

Kh3 - y Lf4 #

31.

Č. Šach, 1934.

Samomat 2. tahem; černý musí bráti.

Da8!

32.

Eskilstuna Kuriren, 1933.

Samomat 3. tah.; černý musí bráti.

33.

Svenska Dagbladet, 1933.

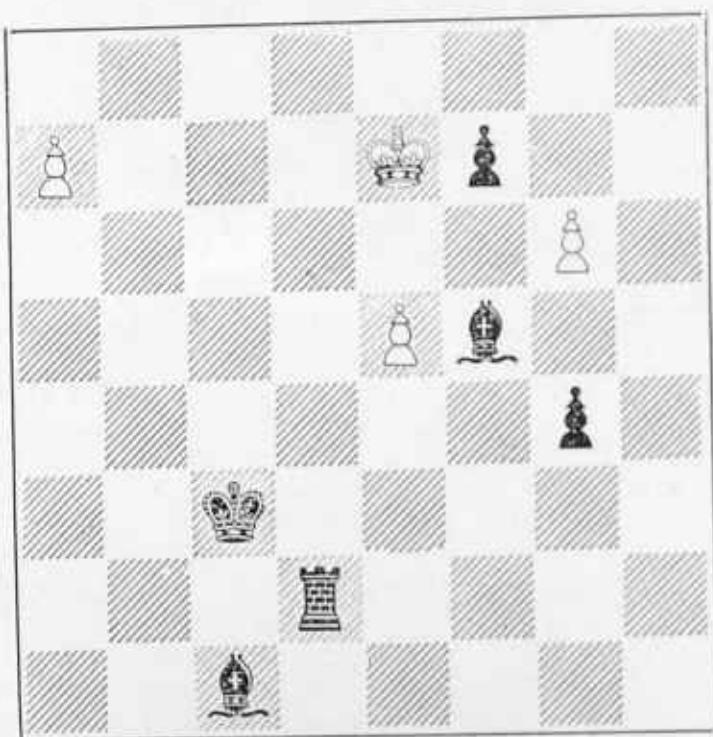

Samomat 2. tah.; černý musí bráti.

Dg5

34.

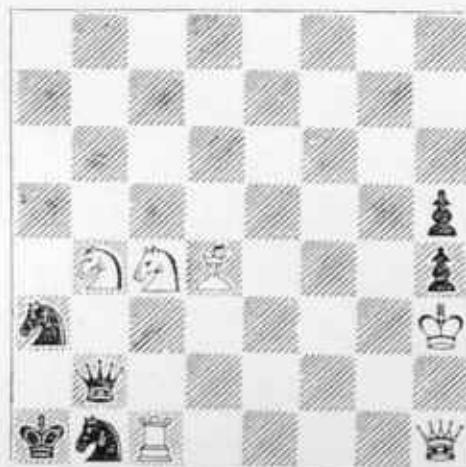
Č. Šach, 1934.

Samomat 6. tahem; černý musí
šachovati.

35.

The Problemist, 1934.

Samomat 3. tahem; černý musí
odpoutávat své figury.

36.

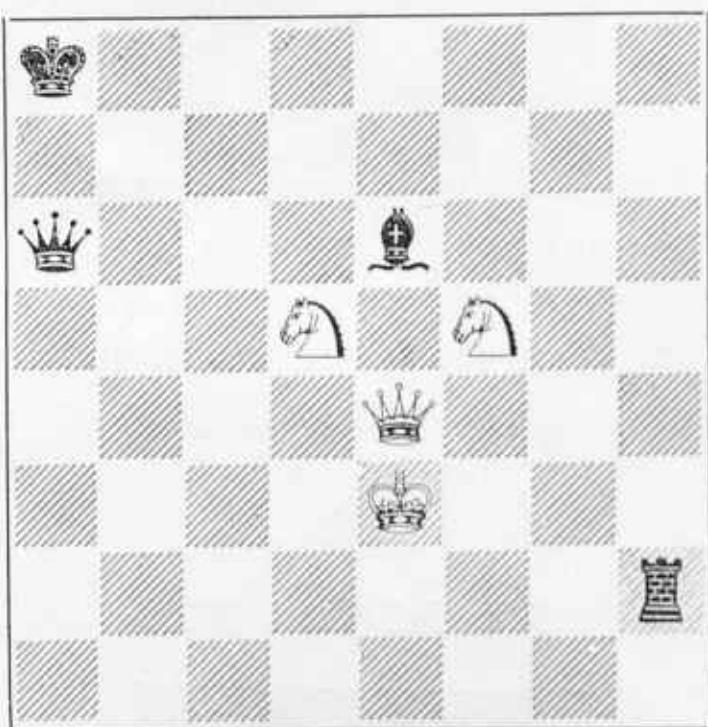
Národní listy, 1935.

Samomat 3. tahem; černý musí bráti.

37.

Eskilstuna Kuriren, 1936.

Samomat 3. tahem; černý musí bráti.

38.

Eskilstuna Kuriren, 1937.

Samomat 3. tahem.

39.

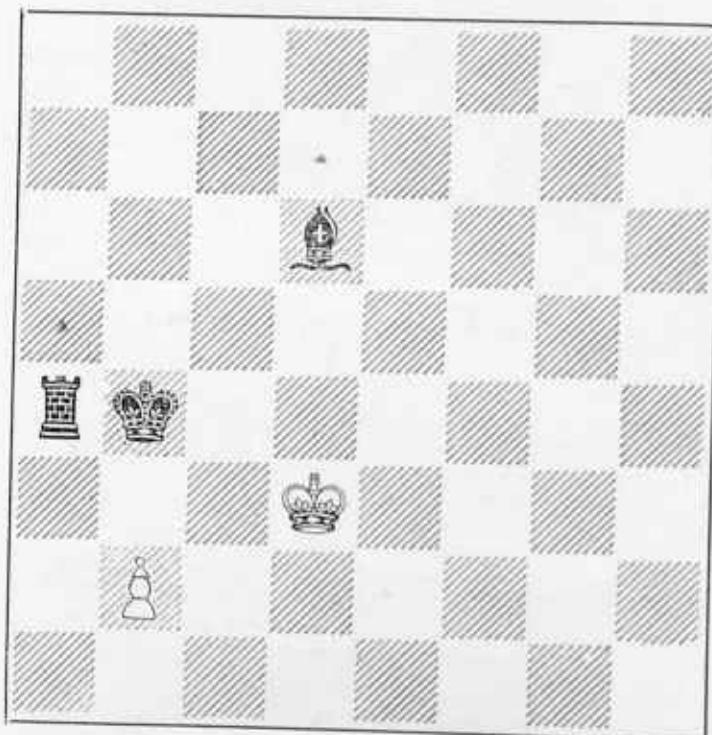
Moravskoslezský deník, 1939.

Samomat 6. tahem; černý musí
šachovati.

40.

Národní osvobození, 1937.

- I. Pomocný mat 3. tahem; zač. černý.
II. Totéž s černým S na d7 místo d6.

1. - Va5 1. kdy - ka4
2. kc4 - Sa3
3. pb6?

41.

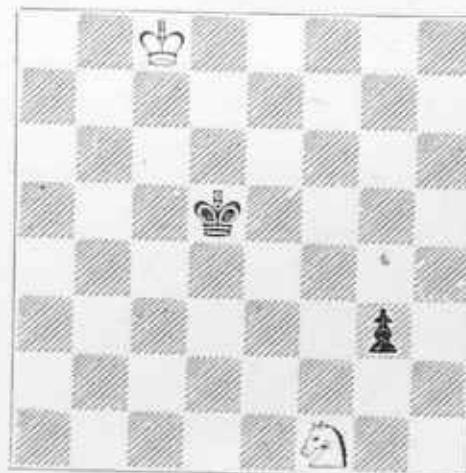
Eskilstuna Kuriren, 1937.

- I. Samomat 3. tahem; černý musí útočiti na dámu.
- II. Totéž s bílou D na g1 místo a7.

42.

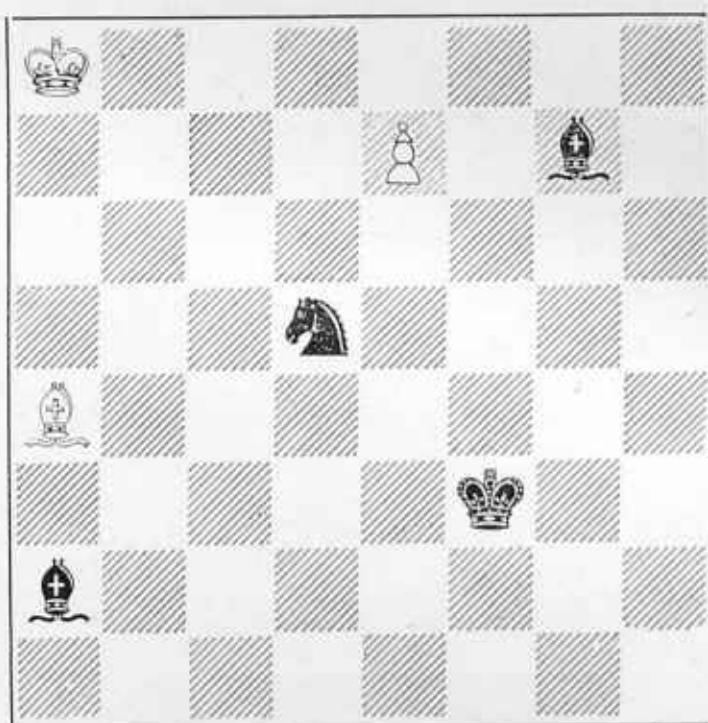
Národní osvobození, 1937.

- I. Pomocný mat 6. tahem; zač. černý.
- II. Přemístit bíl. K na b8 a J na h3.

43.

Eskilstuna Kuriren, 1938.

Samomat 4. tahem; černý musí
šachovati.

44.

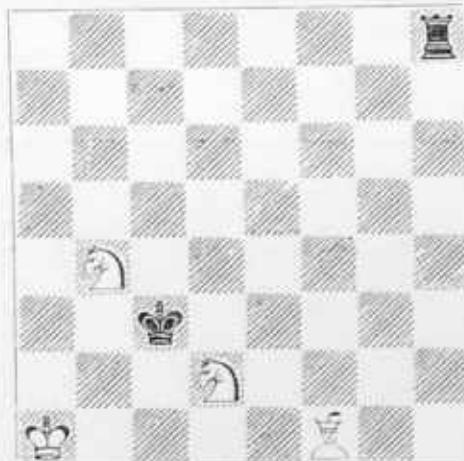
Eskilstuna Kuriren, 1938.

Samomat 5. tahem; černý musí
činiti tahy podle bílého.

45.

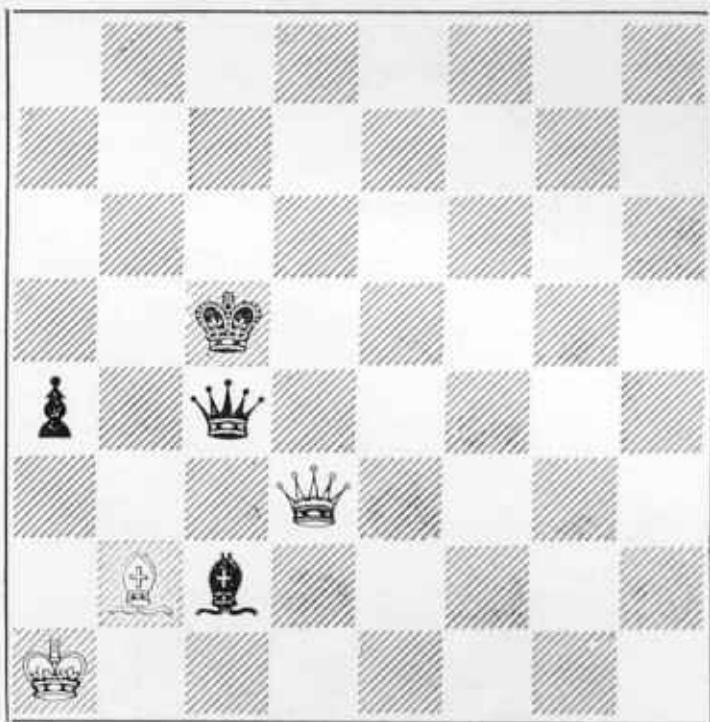
Moravskoslezský deník, 1938.

Samomat 3. tahem; černý musí bráti.

46.

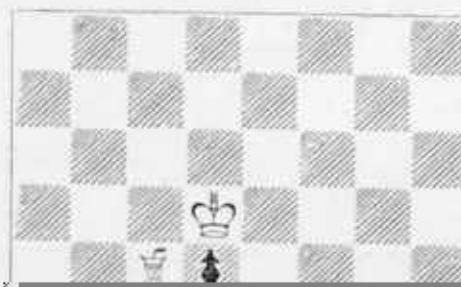
Originál.

Samomat 2. tahem; černý musí bráti.

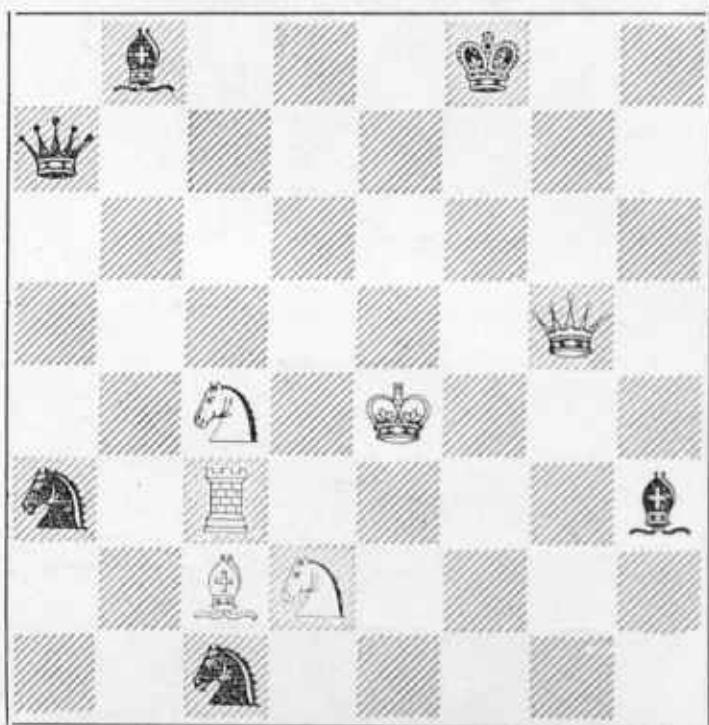
47.

Teplitz-Schönauer Anzeiger, 1938.

49.

Originál. Věnováno M. Soukupovi.

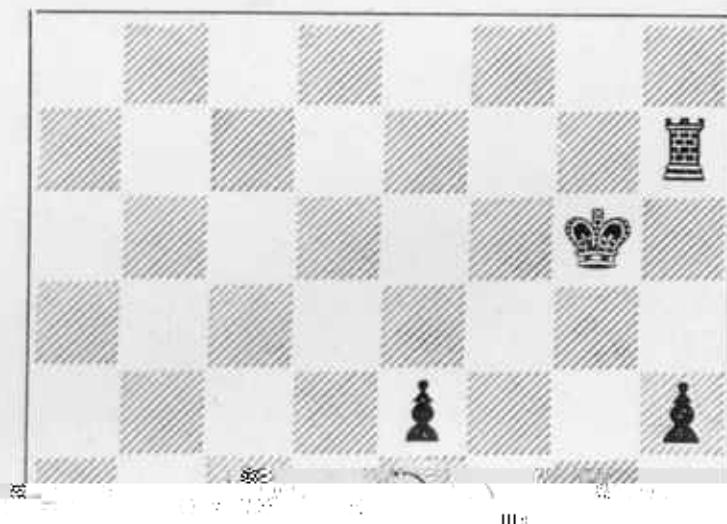

Samomat 2. tahem; černý musí bráti.

D_b5 - QxD 2. Qf3 - Qxc3
- QxQ 2. Rf3 - Qxd2
- QxQ 2. Db7 - DxD

50.

Originál. Věnováno M. Soukupovi.

H

8

16. Zpět Ve3 x Jb3 ; 1.Ve1 fxe1 J pat.

17. Zpět Pc2 x Vb3. Byla-li tato věž z h8, nemůže černý rochovati; povstala -li z pěšce, musil tento pěšec 3x bráti. Ostatní dvojpěšci ukazují trojí braní, ale bílý má ještě 11 kamenů. Byla tedy věž přece jen z h8 a proto: 1. bxc7 atd.

18. Bílý Jf5 s Pe5, černý Kg5 s Ph7; 1. fxg6 e. p. mat.

19. 1. Jc2 Jc7 2. Je3 Je6 3. Jg2 Jg7
4. a8D a1D 5. Dxal pat. — Ovankigt originell och idérisk. (Aftonbl.)

20. Zpět Kd7 x Vc6 a Pc7 x Jd8 -S; c7 x b8 J mat.

21. e6 Sb6+ 2. Kc4 Ja3+ 3. Kd5
S:e4# 2. — Je3+ 3. Kb5 Se8#

22. Ka3-b4-c5-d6-e7-e8. — Hezká i nová myšlenka. (K. Traxler.)

23. Sf5 na f4; 1. Shg3#

24. 1. Df6 Kh8 2. Dg6 Kg8 3. Sh6
Kf8 4. De6 pat.

25. — Ka5 1. Se1 Jb6 2. Vd2 Jb5
3. Va2#

26. — Vc6 1. Dh8 Vge6 2. Sd8 Kd6
3. Dd4#

27. — Jb6 - h7 1. a6:h7 Jg7 - a8 2.
h7:a8 D mat.

28. Je3 1. Vf2 Ke5 2. Vf6 Jd5 3. Sd4.

29. 1. Ke2 Sf1+ 2. Kxf1 g2+ 3. Kg1
Sf2#; 2. — e2+ 3. Kg1 e1V#; 1. —
Sf3+ 2. Ke1 g2+ 3. Vg3+ Sxg3#.

30. 1. Kg2 Vxd3 2. Kg1 Vxg3# 1.—
Jxd3 2. Kh3 Jxf4#

31. 1. Da8! Dxd4 2. Da5; Jxb3 2. Je2;
D (a) xb3 2. Ka1. — Asi moje nejlepší
„černobravá“. (J. C.)

32. 1. Se2 D:a1 (h8) 2. D(V)a8 D:a8
3. Kf1; 1. — D:c5 2. Dc8 D:c8 3. Sf1;
1. — D:b3 2. Dg8 D:g8 3. Sf1.

33. 1. Dg5 S:g5 2. V:e6+; 1. — J:f3
2. Dd2; 1. — S:f3 2. Dd5.

34. 1. e6 Vd7+ 2. Kf6 3. K:g5 4. Kh4
5. Kg3 6. Kf4; 1. — Sa3+ 2. Ke8 3. K:d8
4. Kc8 5. Kb8 6. Ka8.

35. 1. Sh8 Dxh8 2. Da8 Dxa8 3. Vh1
Dxh1#

36. Po vytisku zjištěné vedlejší ře-
šení 1. De7 lze odstranit přemístěním
bílé dámy na g8. 1. Dh8 D:h8 2. Vh3
3. Jf4+ 1. — J:h8 2. Jg1 3. Vh3.

37. 1. Dc2 S:d5 2. Dd2 3. Jh6; 1. —
Sf5 2. Df2 3. Jb6; 1. — Vxc2 2. Jb6+
3. Kd3. Sehr schönes dreifaches Echo.
(Onitiu.)

38. 1. Dcd8 hrozí 2. Dc4 - e6+ Vb6

3. Db5+; 1. — Va5 2. Dcc8+ Vb7

3. Db6+.

39. 1. Jb2 Jc7 2. Ka5 Jb3 3. Ka4 Jc5

4. Ka3 Jb5 5. Ka2 Jc3 6. Ka1 Jb3±.

40. I. Va5 1. Kd4 Ka4 2. Kc4 Sa3;
II. Va6 1. Kd4 Ka5 2. Kc5 Sa4.

41. I. 1. Da6 Jb4 2. Da4 Jxc3 3. Da3;

II. 1. Df1 Jd2 2. Dd1 atd. — Snad zase
jednou něco nového? (J. C.)

42. Ke4 (pokud neudáno jinak, tā-
hnou králové) d7 - f3 - e6 - g2 - f5 - h1 -
g4 Pg2 5. Kh3 g1S 6. Jg3 ±. II. Ke4 -
c7 - f3 - d6 - g2 - e5 - h1 - f4 Pg2 5. Kg3
g1J 6. Jf2±

43. e8S Jc7+ 2. Kb8 Ja6+ 3. Kc8
Se6+ 4. Kd8 Sf6±; 1. — Jb6+ 2.
Ka7 Jc8+ 3. Ka6 Sc4+ 4. Ka5 Sc3±

44. 1. Jd4 Jd5 2. Jxf5 Jxf4 3. Jxh4
Jxh5 4. Dxh2 Dxh7 5. Jg6 Jg3±

45. 1. Sg2 K:b4 2. Jb3 3. Sh1; 1. —
K:d2 2. Jc2 3. Sa8.

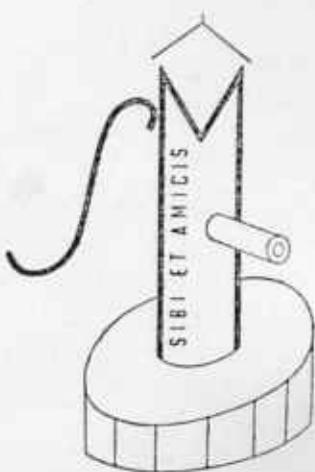
46. 1. Db3 Dxb3 2. Sa3; Sxb3 2. Sc1;
axb3 2. Sc3. Tuto i následující „černo-
bravé“ řadím s č. 31 ex aequo. (M. S.)

47. e1V 1. S:f1 h2 2. Sh3 Vh1 3.
K:d4 Kg1 4. Ke3 pat.

48. 1. De4 D:f8 2. Vb4 3. Df3; D:a5

2. Df4 3. Va4; D:h4 2. Dh7! 3. Vc3.
49. 1. Db5 JxD 2. Jf3; JxJ 2. Kf3;
JxS 2. Db7.
50. 1. Jf5 Sxc3 2. Jxh4+ 3. Kg3;
Sxe1 2. Df3 3. g4; Kxf5 2. Sg4+
3. Dg3+.

Vytiskl a o Vánocích 1941 vydal
Miroslav Soukup jako osmý svazek
své edice „Šachové umění“ v 50
výtiscích, z nichž tento má číslo:

35

KAREL SOBEK
odb. učitel
HOR. MOŠTĚNICE